

1 a) (1 punt) Enuncieu el criteri del quocient per a successions de números reals.

b) (2 punts) Calculeu el límit:

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{n^n}{4^n n!}$$

Resolució: a) Sea (a_n) una sucesión de números reales. El **Criterio del cociente** se puede enunciar de una de las formas siguientes:

$$1. \text{ Si } \exists \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = l < 1 \implies \lim_{n \rightarrow +\infty} a_n = 0$$

$$(a_n \neq 0, \forall n \geq n_0 \in \mathbb{N})$$

$$2. \text{ Si } \exists \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = l \in \mathbb{R} \cup \{+\infty\} \implies \begin{cases} \text{si } l < 1 & \implies \lim_{n \rightarrow +\infty} a_n = 0 \\ \text{si } l > 1 & \implies \lim_{n \rightarrow +\infty} |a_n| = +\infty \end{cases}$$

$$(a_n \neq 0, \forall n \geq n_0 \in \mathbb{N})$$

b) Para calcular este límite utilizaremos el **Criterio del cociente**. En este caso

$$a_n = \frac{n^n}{4^n n!} \text{ y } a_{n+1} = \frac{(n+1)^{n+1}}{4^{n+1}(n+1)!}. \text{ Por lo tanto}$$

$$l = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{(n+1)^{n+1}}{4^{n+1}(n+1)!} \bigg/ \frac{n^n}{4^n n!} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{(n+1)^{n+1} 4^n n!}{4^{n+1}(n+1)! n^n} =$$

$$= \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{(n+1)^{n+1}}{4(n+1)n^n} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{(n+1)^n}{4n^n} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1}{4} \left(\frac{n+1}{n} \right)^n = \frac{1}{4} \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(1 + \frac{1}{n} \right)^n = \frac{e}{4}$$

$$\text{Como } l = \frac{e}{4} < 1 \implies \lim_{n \rightarrow +\infty} a_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{n^n}{4^n n!} = 0.$$

2 a) (2 punts) Trobeu els nombres reals x tals que:

$$x^2 - 2x + 1 < |x|.$$

Representeu sobre la recta real el conjunt de solucions i digueu si tal conjunt és fitat superiorment (inferiorment). En cas afirmatiu, trobeu-ne el suprem (ínfim).

b) (2 punts) Representeu gràficament les corbes $y = x^2 - 2x + 1$ i $y = |x|$. Calculeu l'àrea de la regió del primer quadrant limitada per les dues corbes.

Resolució: a) Per a $x \leq 0$, l'inequació s'escriu $x^2 - 2x + 1 < -x$, és a dir, $x^2 - x + 1 < 0$.

El polinomi $x^2 - x + 1$ no té arrels reals i es positiu per algun valor de x , per tant es positiu per a tot x . Aleshores, l'inequació no té solució per a $x \leq 0$.

Per a $x \geq 0$, l'inequació s'escriu $x^2 - 2x + 1 < x$, és a dir, $x^2 - 3x + 1 < 0$.

Les arrels del polinomi $x^2 - 3x + 1$ són $r_1 = \frac{3 - \sqrt{5}}{2}$ i $r_2 = \frac{3 + \sqrt{5}}{2}$ i, per tant, l'inequació s'escriu

$$(x - r_1)(x - r_2) < 0.$$

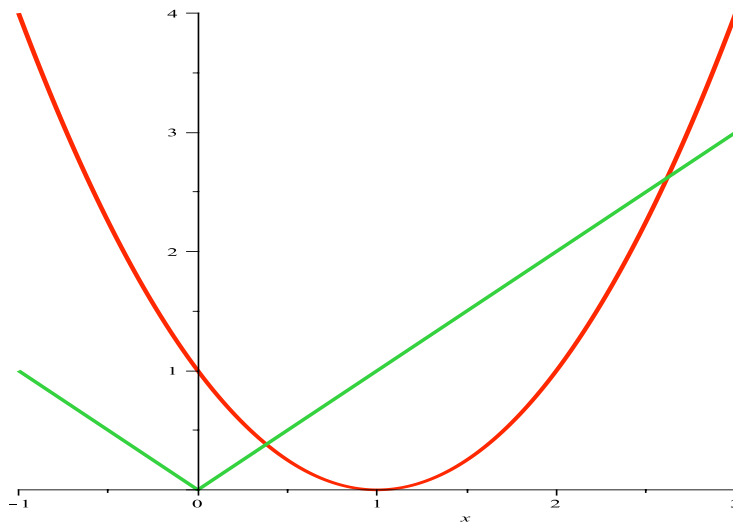
El producte d'aquests dos factors és negatiu tan sols si $r_1 < x < r_2$. Per tant, el conjunt solució de l'inequació és l'interval $\left(\frac{3 - \sqrt{5}}{2}, \frac{3 + \sqrt{5}}{2}\right)$. (També es pot resoldre gràficament, vegeu l'apartat (b)).

Com que qualsevol x d'aquest interval aconsegueix $\frac{3 - \sqrt{5}}{2} < x < \frac{3 + \sqrt{5}}{2}$, una fita superior és $\frac{3 + \sqrt{5}}{2}$ i una fita inferior és $\frac{3 - \sqrt{5}}{2}$. El conjunt és fitat.

Qualsevol nombre més petit que $\frac{3 + \sqrt{5}}{2}$ no pot ser fita superior. Per tant $\frac{3 + \sqrt{5}}{2}$ és el suprem.

Qualsevol nombre més gran que $\frac{3 - \sqrt{5}}{2}$ no pot ser fita inferior. Per tant $\frac{3 - \sqrt{5}}{2}$ és l'ímfim.

b) A la figura es mostren les gràfiques.

Els punts d'intersecció són les solucions de l'equació $x^2 - 2x + 1 = x$, és a dir, les arrels del polinomi $x^2 - 3x + 1$, que són els nombres r_1 i r_2 calculats a l'apartat (a).

Per tant, l'àrea demanada és

$$\begin{aligned} A &= \int_{\frac{3 - \sqrt{5}}{2}}^{\frac{3 + \sqrt{5}}{2}} (x - (x^2 - 2x + 1)) dx = \int_{\frac{3 - \sqrt{5}}{2}}^{\frac{3 + \sqrt{5}}{2}} (-x^2 + 3x - 1) dx = \left[-\frac{x^3}{3} + \frac{3x^2}{2} - x \right]_{\frac{3 - \sqrt{5}}{2}}^{\frac{3 + \sqrt{5}}{2}} = \\ &= -\frac{(3 + \sqrt{5})^3}{24} + \frac{3(3 + \sqrt{5})^2}{8} - \frac{3 + \sqrt{5}}{2} + \frac{(3 - \sqrt{5})^3}{24} - \frac{3(3 - \sqrt{5})^2}{8} + \frac{3 - \sqrt{5}}{2} \end{aligned}$$

Després de simplificar, obtenim

$$A = \frac{5\sqrt{5}}{6} \simeq 1.8634.$$

- 3 a) (1 punt) Justifiqueu per què podem afirmar que l'equació:

$$x \ln(x) = 10$$

té solució a l'interval $[5, 6]$.

- b) (2 punts) Calculeu, amb un error menor que 0.05, una aproximació de la solució de

$$x \ln(x) = 10$$

a l'interval $[5, 6]$.

Resolució: a) Una solució de l'equació $x \ln(x) - 10 = 0$ és un zero de la funció

$$f(x) = x \ln(x) - 10.$$

La funció identitat $x \rightarrow x$ és una funció polinòmica, contínua a tot \mathbb{R} . La funció logarítmica $x \rightarrow \ln(x)$ és contínua a $(0, +\infty)$. El producte d'aquestes dues funcions és una funció contínua a $(0, +\infty)$. En sumar-li una constant seguim tenint una funció contínua. Per tant, f és contínua a $(0, +\infty)$. En particular, ho és a l'interval $[5, 6]$.

El signe de la funció en els extrems de l'interval és: $f(5) = -1.953 < 0$ i $f(6) = 0.751 > 0$.

Atès que es satisfan totes les hipòtesis del teorema de Bolzano, podem afirmar que existeix $c \in (5, 6)$ tal que $f(c) = 0$.

b) La solució aproximada es pot trobar pel mètode de la bisecció, el mètode de Newton o el mètode de la secant. Explicitem els càlculs pels tres mètodes.

Mètode de la bisecció Podem saber a priori quantes subdivisions de l'interval $[5, 6]$ són necessàries per obtenir una aproximació amb error < 0.05 :

$$\frac{6 - 5}{2^n} < 0.05 \Rightarrow 2^n > 20 \Rightarrow n \geq 5$$

$$\text{Primera bisecció: } \frac{5 + 6}{2} = 5.5 \quad f(5.5) = -0.624 < 0$$

$$\text{Segona bisecció: } \frac{5.5 + 6}{2} = 5.75 \quad f(5.75) = 0.058 > 0$$

$$\text{Tercera bisecció: } \frac{5.5 + 5.75}{2} = 5.625 \quad f(5.625) = -0.284 < 0$$

$$\text{Quarta bisecció: } \frac{5.625 + 5.75}{2} = 5.6875 \quad f(5.6875) = -0.114 < 0$$

$$\text{Cinquena bisecció: } \frac{5.6875 + 5.75}{2} = 5.71875.$$

LLavors, 5.72 ± 0.05 és la solució aproximada de l'equació $x \ln(x) = 10$ amb la precisió demanada.

Mètode de Newton o de la tangent Prenem $x_0 = 5$ i calculem

$$x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)}$$

fins que la diferència entre dos termes consecutius $|x_{n+1} - x_n| < 0.05$ i que $|f(x_{n+1})| < 0.05$.

Si $f'(x) = \ln(x) + 1$, els càlculs són:

$$\begin{array}{llll} x_0 = 5 & x_1 = 5.748364401 & |x_1 - x_0| > 0.75 > 0.05 & |f(x_1)| = 0.054 > 0.05 \\ x_1 = 5.748364401 & x_2 = 5.728937535 & |x_2 - x_1| < 0.02 < 0.05 & |f(x_2)| \approx 0.000033 < 0.05 \end{array}$$

LLavors, 5.73 ± 0.05 és la solució aproximada de l'equació $x \ln(x) = 10$ amb la precisió demanada.

Mètode de la secant Prenem $x_0 = 5$, $x_1 = 6$ i calculem

$$x_{n+1} = x_n - f(x_n) \frac{x_n - x_{n-1}}{f(x_n) - f(x_{n-1})}$$

fins que $|x_{n+1} - x_n| < 0.05$ i que $|f(x_{n+1})| < 0.05$.

Els càlculs són:

$$\begin{array}{llll} x_0 = 5 & x_1 = 6 & |x_1 - x_0| = 1 > 0.05 & \\ x_1 = 6 & x_2 = 5.722362247 & |x_2 - x_1| = 0.277637753 > 0.05 & f(x_2) = -0.0181 \\ x_2 = 5.722362247 & x_3 = 5.728870318 & |x_3 - x_2| < 0.00651 < 0.05 & |f(x_3)| < 0.0002 \end{array}$$

LLavors, 5.73 ± 0.05 és la solució aproximada de l'equació $x \ln(x) = 10$ amb la precisió demanada.